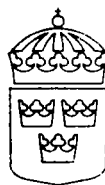

Utbildningsutskottets betänkande

1987/88:35

om inrättande av högskola i Blekinge
(prop. 1987/88:166)

UbU
1987/88:35

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen (utbildningsdepartementet) förelagt riksdagen i proposition 1987/88:166 om inrättande av högskola i Blekinge jämte motioner.

Propositionen

Regeringen har i proposition 1987/88:166 föreslagit att riksdagen beslutar om inrättande av en högskola i Blekinge fr.o.m. den 1 juli 1989.

Motionerna

Motioner med anledning av proposition 1987/88:166

1987/88:Ub33 av Birgitta Rydén m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förutsättningarna för att högskoleenhetens i Blekinge utbildning även framgent kan upprätthålla en hög kvalitet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den kommande interimsstyrelsens uppgifter.

1987/88:Ub34 av Rune Rydén m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att högskoleverksamheten i Blekinge måste samlas till en plats för att högskoleenheten skall uppnå viss kritisk storlek och därmed kunna bedriva utbildning med hög kvalitet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om benämning av högskoleenhet,

3. att riksdagen i avvaktan på att högskoleverksamheten i Blekinge får en samlad lokalisering beslutar att de olika utbildningslinjerna i länet skall bedrivas som decentraliserad utbildning med anknytning till annan högskoleenhet för att inte högskolekaraktären på utbildningen skall riskeras.

Motioner från allmänna motionstiden 1988

1987/88:Ub571 av Lennart Alsén m.fl. (fp, m, c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av en statlig högskoleenhet i Blekinge senast den 1 juli 1989.

1987/88:Ub626 av Pär Granstedt m.fl. (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

UbU 1987/88:35

5. att riksdagen beslutar uttala att högskola bör inrättas i Blekinge och Fyrstad (Trollhättan, Vänersborg, Uddevalla och Lysekil) fr.o.m. 1989-07-01 (delvis).

1987/88:Ub801 av Olof Johansson m.fl. (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

18. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett femårsprogram för utbyggnad av de nya högskolorna och behovet av nya högskoleenheter (delvis).

Utskottet

Vid riksmötet 1986/87 gavs riksdagen tillfälle att ta del av vad som anförts i proposition 1986/87:127 om organisationen av högskoleutbildning i Blekinge och på Gotland. Med anledning av propositionen och ett antal motioner gav riksdagen som sin mening regeringen till känna att en förutsättningslös utredning borde göras av frågan om den framtida högskoleutbildningen i Gotlands och Blekinge län samt i "Fyrstadsområdet" och i den södra delen av Stockholms län (UbU 1986/87:31, rskr. 1986/87:352). En sakkunnig tillkallades av regeringen för att göra denna utredning. I en första delrapport (Ds U 1987:11) tas frågor om högskoleutbildning i Gotlands och Blekinge län upp. I budgetpropositionen förordas att en särskild högskolekommitté skall knytas till länsstyrelsen i Gotlands län för att ansvara för planeringen av högskoleutbildningen där. Medel anvisas under en särskild anslagspost under anslaget Lokala och individuella linjer samt fristående kurser (UbU 1987/88:27, rskr. 1987/88:210).

I proposition 1987/88:166 föreslås riksdagen besluta att en högskola inrättas i Blekinge fr.o.m. den 1 juli 1989. Föredragande statsrådet anser att denna nya högskola skall kunna få sin egen profil inom området utveckling av programvara för den snabbt växande datoriseringen inom alla delar av näringslivet. I propositionen redovisas att högskoleutbildningen i Blekinge redan har en sådan inriktning och att verksamheten i stor utsträckning är förlagd till olika teknikcentra i länet, där kommunerna, och till viss del även näringslivet, betalar större delen av kostnaderna för lokaler och utrustning. Mot bakgrund av den geografiska spridningen av verksamheten anser föredragande statsrådet att regeringen bör ge den nya högskolan namnet högskolan i Blekinge. En interimsstyrelse avses tillsättas den 1 juli 1988 för att förbereda inrättandet av högskolan. För högskoleutbildning i Blekinge innevarande budgetår har medel avsatts i budgetpropositionen under anslaget Utbildning för tekniska yrken, nämligen 3.33 milj.kr., och under anslaget Lokala och individuella linjer samt fristående kurser, nämligen 3.295 milj.kr. I det sistnämnda beloppet ingår medel för att täcka kostnaderna för interimsstyrelsen. De båda anslagsposterna disponeras av regeringen. I tre motioner väckta under allmänna motionstiden 1988, 1987/88:Ub571 (fp, m, c), 1987/88:Ub626 (c) yrkande 5 delvis och 1987/88:Ub801 (c) yrkande 18 delvis, hemställs att regeringen skall förelägga riksdagen förslag om inrättande av en högskola i Blekinge. I de två förstnämnda motionerna anges att högskolan bör inrättas den 1 juli 1989.

Genom regeringens förslag i proposition 1987/88:166 om inrättande av en

högskola i Blekinge är motionsyrkandena tillgodosedda, varför de bör avslås av riksdagen.

UbU 1987/88:35

Enligt motion 1987/88:Ub33 (m) yrkande 1 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna att det är av stor vikt att den nya högskolan även framgent utnyttjar den kompetens som finns vid universitet och närbelägna högskolor. Alltför stor del av resurserna för högskolan bör inte låsas i fasta kostnader för lokaler, lärare m.m. Detta är enligt motionärernas mening en förutsättning för att man även fortsättningsvis skall kunna upprätthålla en hög utbildningskvalitet och en god utveckling av kompetensen.

I motion 1987/88:34 (m) yrkande 1 framhålls att högskolans verksamhet bör koncentreras till en plats. Först då får högskoleenheten en sådan storlek att det skapas en verklig högskolemiljö för lärare och studenter. Särskilt ämnena inom elektronik- och dataområdet bör vara samlade på en plats för att de olika institutionernas lärare inte skall bli ensamma inom sitt område utan ha flera lärare med specialkunskaper att samarbeta med. Enligt motionärernas mening är en geografiskt splittrad högskoleverksamhet mindre intressant för industri och andra högskolor att samverka med. Splittringen medför också behov av dubblering av lokaler, utrustning och teknisk personal. I motionen anförts vidare att om högskoleverksamheten även i fortsättningen förblir geografiskt splittrad bör den av kvalitetsskäl, åtminstone i vad gäller elektronik- och datautbildningarna, bestå av utbildning som är utlokaliserad av andra högskoleenheter (yrkande 3). I motionens yrkande 2 hemställs att den nya högskoleenheten i Blekinge skall få en benämning som anknyter till de orter där den är belägen och inte till länet. Motionärerna påpekar att ingen annan högskoleenhet har en benämning som anknyter till län. En sådan benämning har undvikits, då den skulle kunna ge intryck av att högskolan är avsedd enbart för länet.

Utskottet vill med anledning av propositionen och motionerna anförda följande.

Utvecklingen av högskoleverksamheten är av stor betydelse för näringsliv och kunskapsspridning i en region. Därför bör det splittrade ansvaret för högskolautbildningen i Blekinge samlas och verksamheten få en fastare organisation.

Utskottet anser liksom motionärerna att det är väsentligt för utbildningskvaliteten vid en ny, mindre högskola, såsom den föreslagna högskolan i Blekinge, att resursutnyttjandet är så flexibelt att andra högskoleenheters kompetens kan utnyttjas, särskilt under uppbyggnadsskedet. Utskottet förutsätter att så sker utan att riksdagen behöver göra något särskilt uttalande i frågan, varför yrkande 1 i motion 1987/88:Ub33 avstyrks.

Högskoleverksamheten i Blekinge har vuxit fram successivt och i nära samverkan mellan de berörda högskoleenheterna, kommunerna och näringslivet vid de teknikcentra som finns på olika orter i länet. Denna samverkan har i många fall varit en förutsättning för att få till stånd högskolautbildning, och den har även haft stor betydelse för inriktningen av verksamheten och anpassningen till näringslivets behov. Även om strävan på sikt enligt utskottets uppfattning bör vara att verksamheten skall koncentreras så långt det är möjligt, bör denna redan existerande samverkan inte avbrytas och motsvarande verksamhet byggas upp på nytt på en enda plats i

och med inrättandet av en högskola. Utskottet förutsätter att effektiva samverkansformer utvecklas inom högskolan så att alla lärare som är verksamma där kan hålla god kontakt med varandra, oavsett om de hör till högskoleenheten och är spridda på olika orter eller är knutna till annan högskoleenhet som samverkar med högskoleenheten i Blekinge. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1987/88:Ub34 yrkandena 1 och 3.

Utskottet tillstyrker under hänvisning till det anförda att en högskoleenhet inrättas i Blekinge den 1 juli 1989. Högskoleenheten bör liksom övriga högskoleenheter i landet ha en benämning som anknyter till ort eller orter där den är belägen. Därigenom markeras att den nya högskolan, liksom alla andra högskoleenheter, är riksrekryterande och en del av högskolesystemet i hela landet. Högskolan bör få namnet högskolan i Karlskrona-Ronneby. Detta bör riksdagen med anledning av motion 1987/88:Ub34 yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna.

Den nya högskolans interimsstyrelse bör enligt motion 1987/88:Ub33 (m) yrkande 2 endast ha till uppgift att förbereda inrättandet av högskoleenheten. Den bör däremot inte ha ett ansvar för utbildningsutbudet under budgetåret 1988/89.

Som utskottet redovisat har medel avsatts i årets budgetproposition under särskilda anslagsposter för högskoleutbildningen i Blekinge budgetåret 1988/89. Dessa poster disponeras av regeringen. Utskottet har inget att erinra mot att regeringen – om den finner detta vara praktiskt och mest lämpligt – beslutar att utbetala medlen till interimsstyrelsen, som får ansvara för att utbildning anordnas med hjälp av andra högskoleenheter under budgetåret 1988/89. Riksdagen bör därför avslå motion 1987/88:Ub33 yrkande 2.

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av proposition 1987/88:166 och motion 1987/88:Ub34 yrkande 2 samt med avslag på motionerna 1987/88:Ub33, 1987/88:Ub34 yrkandena 1 och 3, 1987/88:Ub571, 1987/88:Ub626 yrkande 5 delvis och 1987/88:Ub801 yrkande 18 delvis, beslutar att inrätta en högskola i Blekinge den 1 juli 1989 samt som sin mening ge regeringen till känna att högskolan bör benämnas högskolan i Karlskrona-Ronneby.

Stockholm den 17 maj 1988

På utbildningsutskottets vägnar

Lars Gustafsson

Närvarande: Lars Gustafsson (s), Birgitta Rydle (m), Lars Svensson (s), Ylva Annerstedt (fp), Ingvar Johnsson (s), Göran Allmér (m), Barbro Nilsson (s), Margareta Hemmingsson (s), Birger Hagård (m), Marita Bengtsson (s), Larz Johansson (c), Björn Samuelson (vpk), Kerstin Keen (fp), Rinaldo Karlsson (s) och Marianne Andersson (c).

Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "Utskottet anser" och slutar med "1987/88:Ub33 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Det är av stor vikt för en positiv utveckling av regionen att högskoleverksamheten är av hög kvalitet. Av denna anledning bör högskolan även framgent utnyttja den kompetens som finns vid universitet och närbelägna högskolor och undvika att låsa alltför stora resurser i fasta kostnader för lokaler, lärare m.m. Därmed skapas den flexibilitet som är nödvändig för att utbildningsutbudet skall kunna förändras och utvecklas. Vad utskottet här anfört bör riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub33 yrkande 1 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Som utskottet" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening bör interimsstyrelsens uppgift vara att enbart förbereda inrättandet av den nya högskolan. Den bör inte ansvara för utbildningsutbudet under budgetåret 1988/89. Medlen för utbildningen bör utbetalas till de högskoleenheter som hittills ansvarat för högskoleutbildningen i Blekinge. Detta bör riksdagen med bifall till yrkande 2 i motion 1987/88:Ub33 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Ub33, med anledning av proposition 1987/88:166 och motion 1987/88:Ub34 yrkande 2 samt med avslag på motionerna 1987/88:Ub34 yrkandena 1 och 3, 1987/88:Ub571, 1987/88:Ub626 yrkande 5 delvis och 1987/88:Ub801 yrkande 18 delvis *dels* beslutar att inrätta en högskola i Blekinge den 1 juli 1989, *dels* som sin mening ger regeringen till känna att högskolan bör benämnas högskolan i Karlskrona–Ronneby, *dels ock* som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om förutsättningarna för en hög utbildningskvalitet och om interimsstyrelsens uppgifter.

Särskilt yttrande

Ylva Annerstedt och Kerstin Keen (båda fp) anför:

Vi tillstyrker att en ny högskola inrättas i Blekinge den 1 juli 1989. I detta sammanhang vill vi emellertid påminna om att folkpartiet i motion 1987/88:Ub565 (yrkande 21) har aktualiserat frågan om en integration mellan statliga, mindre högskolor och landstingskommunala högskolor. Det är ett resursslöseri att på samma ort, eller på mycket närbelägna orter, bygga upp två rektorsämbeten. Vi återkommer till denna viktiga resursfråga, när utskottet under nästa riksmöte behandlar detta och andra motionsyrkanden om högskolefrågor.

